

Rune Fardal, psykologi student

Personlighetsforstyrrelser med hovedvekt på narsissistisk problematikk i relasjon til barn
<http://www.sakkyndig.com> mail: rune@fardal.no

Trusselen mot vår rettssikkerhet

Om dommere, embetsed og dommerforsikring

016 Mars, 2012, Oppdatert 16.03.2012

Med linker: <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/forsikring-ed.htm>
Utskrift : <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/forsikring-ed.pdf>

Hva er en embetsed?

En embetsed er en ed (eller en forsikring, hvis man av trosgrunner er fritatt for ed) høyere embetsmenn avlegger som bevis på lydighet til kongen, konstitusjonen og grunnlov, **før** de tiltrer sitt embete, jf gl § 21 : "*Før beskikkelse finder sted..*". Det er et formelt gyldighetskrav for å tiltre et embete slik det er gjengitt i bla [NOU 1999:19](#), s.63, 231, 406, 420, 484, 489 og 511.

Intensjonen med en slik embetsed er å sikre domstolens uavhengighet og troverdighet og dermed **rettssikkerhet**. Embetseden er den **formelle** tilknytningen mellom embetsmannen på den ene siden og konge og konstitusjon på den andre siden. Dens funksjon er å gi visshet for at en dommer er uavhengig og upartisk i sin dommergjerning, et helt sentralt grunnlag for en domstol. Det er for øvrig reist spørsmål om tilknytningen til konstitusjonen er problematisk i saker mot konstitusjonen, da en dommer faktisk er en del av den 3 statsmakt.

Hvem gjelder embetsed for?

Embetseden gjelder høyere embetsmenn som statsråder og dommere . Kongen avgir også en ed ovenfor stortinget når han tiltrer, jf gl. § 9. En ed om å regjere ihht lov og konstitusjon. Dl. § 55, beskriver dommere som embetsmenn, og gir føringer for de

høye formalitetskrav som stilles til slike personer. Den sier også at utnevnelsen skal skje etter gl. § 21.

Hvilken form har så en embetsed?

En embetsed lyder typisk som følger:

**Jeg NN, lover høytidelig,
at jeg vil vise Konstitusjonen og Kongen lydighet og troskap.**

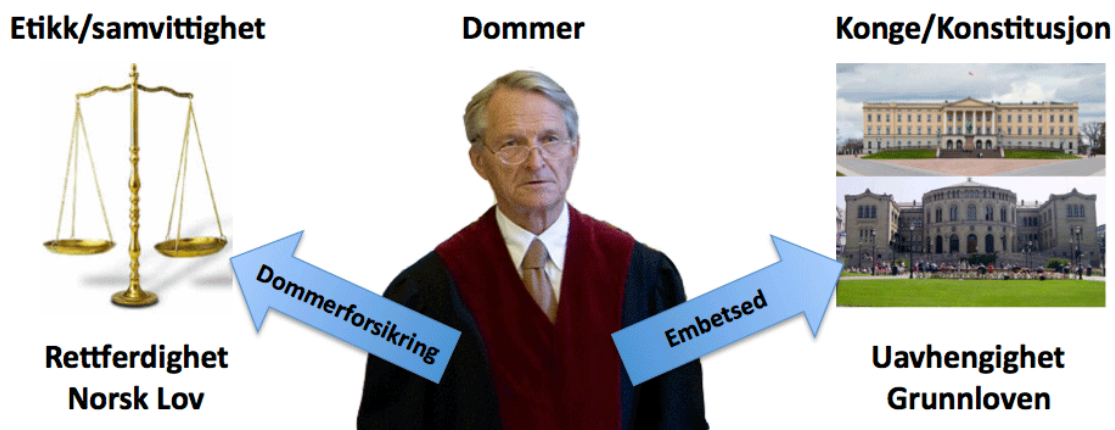
Hva så med dommerforsikring?

Dommere avgir i tillegg en **dommerforsikring, jf. dl. §60**. Den lyder som så:

"Jeg forsikrer at jeg samvittighetsfullt vil oppfylle mine plikter som dommer – at jeg vil handle og dømme således som jeg efter loven og for min samvittighet kan forsvare, og hverken av hat eller vennskap, hverken for gunst eller gave eller av annen årsak vike fra rett og rettferdighet."

Denne dommerforsikring er ikke det samme som forsikring for de embetsmenn som av religiøse grunner er fritatt for ed. Dommerforsikringen er bindeleddet mellom den enkelte dommer og kravet til en høy etisk standard, slik den krever en *samvittighetsfull* oppfyllelse av dommerens plikter.

Mens embetseden gjeller i forholdet mellom dommer og konge/konstitusjon, gjelder dommerforsikringen i forholdet mellom dommer og samfunnets kollektive samvittighet, en høyere etisk standard. En forventer at kravene til høye kvalifikasjoner og personlige egenskaper beskrevet i dl. § 55 avspeiler seg i den etiske standard en dommer fremviser. Dommerforsikringen er det formelle grunnlag for en oppfyllelse av en slik etikk. Gjennom dommerforsikringen lover dommeren å leve opp til disse etiske krav.

Embetsed og dommerforsikring er en forutsetning for dommeres rettferdighet og uavhengighet. Disse løfter er bindeleddet mellom dommeren og rettferdighet og mellom dommeren og uavhengighet. Mangler dommerforsikring har man ingen krav til rettferdighet, mangler embetseden har man ingen krav til uavhengighet.

Vi kan på mange måter se på dommerforsikringen som dommerens kvalitative nivå (samvittighet og etiske standard), mens embetseden er dommerens kvantitative nivå (hvem han er tro mot). Forsikringen er rettet mot etikk og samvittighet (rettferdighet), eden er rettet mot konstitusjon og konge (uavhengighet).

Dette er formalitetskrav, gyldighetskrav som må avlegges før man tiltrer som **embetsmann**. Altså før man mottar [bestallingsbrev](#) og tiltrer et embete. En dommerforsikring stiller dermed høye etiske krav til personen. Derav kravet til å følge loven, som bla sier at dommerforsikring og embetsed skal være avlagt før man tiltrer stillingen som dommer.

Både embetseden og dommerforsikringen er formelle gyldighetskrav i den forstand at uten en eller begge disse , så er det ingen tilknytning mellom dommeren og konge/konstitusjon (ed) og mellom dommeren og en høy etisk standard (forsikring). Loven er ganske enkelt ikke overholdt!

Rekkefølgen er heller ikke uvesentlig da dommerforsikring (samvittighets løfte) skal avgis først og deretter embetsed. Før man avgir en embetsed må man ha forsikret om sin samvittighet. Feil rekkefølge kansellerer bestallingsbrev.

Med andre ord, ingen dommerforsikring og embetsed, ingen formelle krav til rettferdighet og uavhengighet. Når ikke de formelle krav er innfridd, er det heller ingen lovlig sammensatt rett. Og er ikke domstolen lovlig sammensatt, så er dens vedtak heller ikke gyldige. De er såkalt nullitet!

Uten disse formalia, ingen embetsmann. Dersom embetsed ikke er avgitt faller utnevnelsen bort, jf. [embetsedloven § 3](#). Dersom dommerforsikring ikke er avgitt er heller ikke kravet til [domstolslovens § 60](#) oppfylt. Vilåret for at man kan være dommer er at man har avgitt dommerforsikring, jf. rundskriv [G49/91](#) og [G12/02](#) fra justisdepartementet.

Dersom en dommer ikke oppfyller disse formalitetskrav om forsikring og ed, så er han ingen embetsmann og følgelig ikke en dommer. Gyldighetskravet er ikke innfridd. En slik person bryter straffelovens § 129 "*Den som uhjemlet utøver nogen offentlig myndighet...*". Loven gjelder for dommere også!

I domstollovens [kommentarutgave s.152](#) (Bøhn, 2000) står det vedr. grunnl. § 21 : "*10. Embetseden understreker og innskjerper de tjenesteplikter og det tjenesteansvar som følger av utnevnelsen til et embete. Et forslag om å oppheve vilåret om edsavleggelse for å kunne innsettes i embete, ble forkastet ved votering i Stortinget 1. mars 1922 og 16. mars 1976.*" Så sent som i 1976 ble altså dette kravet opprettholdt

i stortinget! Så hvorfor har ikke minst 150 dommere avlagt forsikring og/eller ed?

Også andre aktører i rettsystemet må gi forsikring

Lekdommere avgir egen forsikring jf. dl § 100 før de tar sete som dommere. Ingen edsavgivelse, ingen dommer.

Rettsvitner avgir forsikring etter dl. § 104 og tvl §24-8,(4), før de avgir sin vitneforklaring. Ingen vitneavgivelse kan straffes etter dl. § 206.

Dommerfullmektige skal avgi forsikring, etter dl. § 60, jf. rundskriv [G46/99](#), pkt 1.5. Ingen ed ingen dommer.

Alle aktører i domstolene skal avgi en form for forsikring som går på sannferdighet, samvittighet, etikk og rettferdighet. Nekter for eksempel et vitne å avlegge slik ed er det forbundet med straff jf. dl. § 206. En dommer som ikke har avlagt slik ed kan straffes etter strl. § 129.

Hvor lagres så embetseder og dommerforsikringer?

Embetseder lagres ved statsministerens kontor.

Dommerforsikringer lagres fra 1.11.2002 i domstolsadministrasjonen, jf rundskriv G12/02 og jf mail fra justisdepartementet av 23.3.2010. Men så sent som 14.3.2012 befant mange dommerforsikringer seg ved tingrettene og ikke ved domstolsadministrasjonen! Med andre ord, domstolsadministrasjonen har ikke oversikt.

Hvilken betydning har så en embetsed / dommerforsikring?

Stor betydning, fordi ihht loven vil et vedtak truffet av et organ som ikke er kompetent etter loven være ugyldig, jf fvl § 41, RT-2002-683. Det kan ikke være noen tvil om at en dommer som ikke har avgitt forsikring/ed ikke formelt kan regnes som en dommer. Myndighet til å være dommer er ikke delegert før dommerforsikring og embetsed er avgitt og kontrassegnert!

Konsekvensen er at rettsavgjørelser annulleres slik høyesterett slo fast i RT-1916-559 og slik lagmannsretten slo fast i LH-1996-348.

Så hva er problemet?

Problemet er at hundrevis av dommere ikke har avlagt dommerforsikring og/eller embetsed! Formalitetskravene er klinkende klare, allikevel ser man at domstolsadministrasjonen snakker usant om denne problematikken. De hevder at "alle" dommere har avgitt slik erklæring, men at de for en stor dels vedkommende har blitt "borte" både før og etter at de tok over ansvaret oktober 2002. Ja deres direktør Erling Mo mener også å vite ganske bestemt at dommere utnevnt før domstolsadministrasjonen ble opprettet, alle har dommerforsikring og dommer ed!

Hvordan kan han så bastant vite det? det er åpenbart at han ikke vet hva han snakker om.

En tviler ikke på at det kan forekomme at slike dommerforsikringer kan komme bort, men ikke for hundrevis av dommere. Det ansvar hviler uansett på dommer og domstolsadministrasjonen.

Når slike påstander fra domstolsadministrasjonen blir å anse for usanne bygger det på bla. flere rundskriv fra justisdepartementet som klart beskriver at en del dommere ikke har avlagt slike forsikringer og ed.

I rundskriv G49/91, 11 år før domstolsadministrasjonen ble opprettet, skriver justisdep i 1991:

"Etter domstolslovens § 60 skal alle dommere avgi forsikring. Dette synes ikke være praksis i dag ved alle embeter."

I rundskriv G12/02, 4 mnd før domstolsadministrasjonen ble opprettet, skriver justisdep. i 2002:

"... det er grunn til å anta at det er domstoler med dommere og dommerfullmektiger som ikke har avgitt dommerforsikring."

I 2009, 7 år etter at domstolsadministrasjonen ble opprettet, foretok domstolsadministrasjonen en kartlegging av journalførte dommerforsikringer. ***Det ble da oppdaget mangler i dokumentasjonen.***

En må legge til grunn at domstolsadministrasjonens fremstilling i dag er et forsøk på å dekke over det alvorlige konstitusjonelle faktum at 1000-vis av avsagte dommer i realiteten er ugyldige og må annulleres, de er nulliteter avsagt av personer uten de nødvendige formalia til å være dommere. Og er det en etat som er streng på det formelle, så er det domstolene.

Fra ulike hold har det i tilknytning til denne problematikk jf. fvl § 41, vært fremmet at manglende ed/forsikring ikke alene er nok for å annullere, men at det i tillegg også må foreligge andre forhold.

Etter min mening er et slikt argument uholdbart fordi det overser det klare bruddet på det ufravikelige formalitetskrav som forsikring/ed er. Kravene til dette er et gyldighetskrav, det betyr at mangler de, så foreligger uten videre ugyldighet! Uansett andre forhold er et vedtak ugyldig uten forsikring/ed fordi disse er ufravikelige gyldighetskrav.

Konsekvensen av en slik forståelse der det må foreligge "andre forhold" i tillegg, er jo at en bilfører uten sertifikat ikke kan straffes, om han ellers har kjørt riktig fordi det "ikke oppsto noen skade" ! En lege uten bevilling kan fortsette operere fordi han ellers rent medisinsk har gjort alt riktig. Flyvere uten lisens kan fortsette fly om

de flyteknisk gjør alt riktig. Hva med stortingsrepresentanters taushetsplikt? Kan de sitte i stortinget uten å ha avgitt et slikt løfte? Tvilsomt!

Hva er vitsen med formalitetskrav om det ikke er et reelt gyldighetskrav! Hva skal vi med CV når det formelle ikke betyr noe? Konsekvensene av en slik forståelsesmodell vil eliminere ethvert formalitetskrav. Det grenser til anarki, hvem som helst kan titulere seg med enhver beskyttet tittel! Slike mangler ved den utøvende makt er fatalt.

I Tromsø ble en [jusstudent](#) nektet advokatbevilling fordi han ikke ville underskrive en ed. Kvalifikasjonene var på topp, men han hadde ikke undertegnet ed, og uten ED ingen bevilling. I prinsippet identisk med dommeres bestallingsbrev. Ingen forsikring/ed, ingen bestalling! Allikevel bagatelliseres dette av en rekke dommere og deres administrasjon.

Det må være åpenbart, og særlig for dommere som skal håndheve disse formalitetskrav, at de selv har sine formaliteter i orden. En sjåfør som står foran en dommer for manglende sertifikat kan ikke hevde straffefritak, "fordi det ikke ble en kollisjon"! Handling og konsekvenser er irrelevant. Kravet til sertifikat er et gyldighetskrav, enten har du det eller så har du det ikke, og har du det ikke så er du fotgjenger. Det har ikke noe med sekundære forhold å gjøre slik enkelte mener å hevde.

Det kan være grunn til å se hva tidl. Justisminister Storberget sa i sin innstilling til justiskomiteen i debatten om Hijab i domstolene:

*"Jeg vil først understreke betydningen av at domstolene og dets dommere til enhver tid har **høy tillit** i samfunnet. Dommere skal utøve sin dommergjerning på en måte som **inngir tillit og respekt**. Det følger videre av de etiske prinsippene for dommeradferd at en dommer skal opptre slik at det ikke med rimelighet kan **stilles spørsmål ved dommerens nøytralitet**. Domstolene skal i første rekke ivareta denne tilliten gjennom å **treffe korrekte, velbegrunnede og forståelige avgjørelser til riktig tid**. Domstoler og dommere skal være **objektive og nøytrale**. Dette objektivitetsidealet er norske dommere seg svært bevisst. Måten retten og dommerne fremtrer på, kan ha betydning for tilliten."*

Dersom dommere, når de har gjort feil skal unnsnippe ethvert ansvar, så opphører tilliten til domstolene umiddelbart, en tillit de er helt avhengige av for i det hele tatt å fungere. Respekt er ikke noe man kan kreve, det er noe man får som følge av sine handlinger. **Den autoritære krever respekt, men får bare avsky, den autoritative får respekt.**

Jeg vil minne om at da stortinget kom sammen 7. Oktober 1814, ble representanten fra Halden (tidl Fredrikshald) avvist, fordi han var blitt tvunget til å avgi ed for kongen av Sverige! Ingen ed til konstitusjonen, ingen stortingsplass.

Det er også et krav til embetsed at denne er kontrasignert, jf gl. § 31: **"Alle af Kongen udfærdigede Beslutninger skulle, for at blive gyldige, kontrasignes."**

Dvs. at etter at dommeren har signert, så må statsministeren eller representant for denne, kontrasignere. En rekke embetseder og forsikringer er ikke kontrasignert, de mangler innstempling hos domstolsadministrasjonen og er følgelig ikke formelt avgitt. Uansett hvor lenge en dommer har en slik ustemplet forsikring/ed i skrivebordet regnes den ikke for **avgitt** før den kontrasignert ihht lov. Domstolsadministrasjonen hevder at om forsikringens *følgebrev* er kontrasignert, så er det nok. Jeg er ikke så sikker på det.

Frede Castberg, som regnes som en av de største autoriteter på norsk statsmakt, er tydelig på at en embetsutnevning i strid med grunnloven, er en nullitet. I hans "*Norges Statsforfatning I*", tredje utgave (1964), s.242 skriver han at en embetsutnevning i strid med Grunnloven, er en nullitet :

"Hvis kongen for eksempel har foretatt en embetsutnevning eller sanksjonsmeddelelse utenfor statsråd, er beslutningen ugyldig overfor alle og enhver. ... Og beslutningen kan ikke betraktes som gyldig helt til ugyldigheten blir gjort gjeldende, eller endog til den blir fastslått ved en ny statsakt. Ugyldigheten må anses for å være til stede helt fra først av (ex tunc), ikke først (ex nunc) fra det øyeblikk da den på den ene eller den annen måte blir gjort gjeldende eller blir konstatert."

Tilsvarende kan vi si at om en dommer har underskrevet dommerforsikringen, men ikke sendt den inn eller den ikke er stemplet inn, så er den ikke å regne som kontrasignert av statsminister eller representant for denne. En rekke av de dommerforsikringer domstolsadministrasjonen har er ikke kontrasignert og følgelig heller ikke gyldige jf. gl. §31. De er ikke formelt avgitt.

Dette var hva som foranlediget høyesteretts aksjon med sine samtidige stemplinger 17.1.2012, da deres forsikringer ble etterspurt.

På bakgrunn av det over nevnte, er manglende dommerforsikringer og embetseder langt mer alvorlig enn at en underskrift mangler. Det handler ikke bare om et papir, det rokker ved hele det juridiske systems troverdighet. Derfor er stillheten rundt denne problematikkk både fra domstolsadministrasjonen men ikke minst fra media selv, et illevarslende tegn!

Spørsmålet en må stille seg er om den manglende dommerforsikring/ed for den enkelte dommer er noe som kommer i konflikt med andre eder, som for eksempel ed avlagt til frimurerlosjen eller andre organisasjoner! I så fall strider dette mot EMK art 21, pkt 2 : "*Dommere skal ta sete i domstolen som privatpersoner*".

Om det er tilfelle så rakner domstolenes ufravikelige krav til uavhengighet og objektivitet og med det den tredje statsmakt! Det er ingen rettferdighet om loven ikke gjelder for dommere og deres losjebrødre!

Resultatet er at vi i realiteten ser konturene av en konstitusjonell krise! Så typisk for gruppedynamikkens natur vil det være en del "mindguards" som prøver fortelle oss at dette er en bagatell. De kjente hersketekniske metoder som latterliggjøring, sykelliggjøring, og taushet er bare så alt for tydelig et uttrykk for maktens arroganse.

*First they ignore you
Then they lie about you
And then you win!*

Ghandi

Mer om dette her: <http://www.dommerforsikring.no>